

ACTA DE LA SESSIÓ: Cultura de Proximitat

Data: Dijous 3 de desembre de 2020	Horari: 18h - 20h	Lloc: Trobada telemàtica
---	--------------------------	---------------------------------

ASSISTÈNCIA:

Participants: 20 Col·lectiu Fem Memòria 2 Cooperativa La Raposa Fundació Joan Miró 2 Castellans de Poble-sec Consell Cultura Popular i Tradicional PS. 2 Coordinadora d'Entitats del Poble-sec (Gresol Cultural) 2 Associació Petit Molinet (criança comunitària). 2 Raons Cooperativa Associació Cultural La Bibliomusicineteca Associació Radioactius Poble-sec Associació Mediacions Transductors Teatre Arnau Itinerant Agrupació Parròquies del Poble-sec Col·lectiu Circes. La Maleta del cine Centre cívic el Sortidor. Co-direcció. Coordinadora Entitats. 2	Personal tècnic: 9 Cap de projecte PdB del Poble-sec Coordinadora àmbit social PdB Tècnica de barri del Poble-sec Tècnica de barri del Poble-sec (salut) Tècnica cultura districte Sants-Montjuïc 4 tècnics Fundació Ferrer i Guàrdia Consellers/eres dels grups polítics: 2 Consellera de barri del Poble-sec Conseller de barri del Poble-sec
Distribució de gènere: Homes: 10 Dones: 21 Nombre total de persones assistents: 31 Persones associades / persones a títol individual: 20/-- Entitats: 13	

ORDRE DEL DIA:

1. Presentació del procés de definició del PdB 2021-2024.
2. Debat (en grups) sobre les propostes temàtiques.
3. Tancament sessió, seguiment i retorn procés
4. Breu descripció del desenvolupament del debat i observacions
5. Resum propostes

1. Presentació del Nou Pla de Barris - Poble Sec (2021-2024): Àmbits, línies estratègiques, primeres accions

Presentació del **procés d'elaboració** del nou Pla del Barris des d'una perspectiva territorial (Poble Sec) amb el suport del document en power-point disponible a la pàgina web Decidim del procés. Es presenten les línies i es destaquen algunes de les actuacions del Pla de Barris 2016-2020, amb

projectes singulars per alguns àmbits, amb clau de barri i perspectiva comunitària. Així com també alguns dels principals resultats de la diagnosi realitzada i les actuacions desenvolupades en el marc de la diagnosi. Es presenta la proposta d'**eixos** d'articulació del nou Pla de Barris:

- Educació i Salut pública
- Drets Socials, equitat de gènere i acció comunitària
- Habitatge
- Ocupació, impuls econòmic i economia social
- Espai públic i accessibilitat
- Sostenibilitat ambiental i emergència climàtica

Es presenta el **procés de participació**: S'ha fet una primera anàlisi de dades del barri i territori, contactes i entrevistes amb xarxes veïnals i entitats socials noves o de continuïtat per incorporar-les en aquest treball. També es preveu recollir aportacions de la ciutadania durant novembre i desembre a punts informatius a peu de carrer. Està previst també una devolució i presentació de resultats el mes de gener als participants i a l'espai web del Decidim.

2. Debat sobre les propostes del PdB

Es recullen les principals aportacions realitzades per les persones participants a la sessió ordenades i sintetitzades segons la temàtica específica d'aquesta sessió: *Cultura de proximitat*; que s'emmarca en l'eix del procés: 2. Drets socials, equitat de gènere i acció comunitària.

Una de les primeres propostes d'aquesta trobada és la de **crear projectes per vincular les escoles, centres educatius, equipaments socioculturals i entitats del barri amb els espais museístics de la muntanya de Montjuïc**. Comenten que ja s'ha realitzat una primera trobada per endegar aquestes iniciatives de caire cultural, però consideren que s'hauria d'aprofitar l'eina del Pla de Barris per impulsar aquest tipus d'oportunitats. A més, comenten que amb l'alt grau de creació i talent cultural que té el barri de Poble-sec es crearien moltes oportunitats de relació.

La idea de vincular centres educatius, els equipaments i les entitats culturals del barri, amb les institucions del Parc de Montjuïc com ara la Fundació Miro, el MNAC, el Museu Etnogràfic i d'altres, apareix de nou com a proposta i eix d'actuació. Aquesta vinculació, a través de propostes concretes, facilitaria la igualtat d'oportunitats de cara a accedir als espais culturals. **Obrir la muntanya al barri és una de les principals actuacions que es poden fer al Poble-sec** (Pla d'Actuació de la Muntanya de Montjuïc). Existeixen determinats projectes de col·laboració per exemple entre la Fundació Miró i alguns centres educatius del barri, però no és una dinàmica establerta com a xarxa d'intervenció, sinó més aviat activitats puntuals adreçades al primer cicle d'educació primària. Es considera que s'hauria de repensar i aprofitar aquests projectes existents per fer un nexa comú a mode de projecte d'intervenció, entre les mateixes escoles i entre les escoles i els centres culturals de Montjuïc. Existeix el projecte embrionari Gresol Cultural.

Per altra banda expliquen que ja fa anys que s'estan realitzant experiències per apropar la ciutadania del barri a les activitats o exposicions culturals. Es realitzen visites en format d'itineraris a espais com el MNAC, la Fundació Miró, el Castell de Montjuïc o a exposicions estables o puntuals. Expliquen que cada trimestre s'incorpora un espai com per exemple l'Institut del Teatre o el Mercat de les Flors, etc., amb la idea de **recuperar els espais i oferir-los en format d'itineraris culturals als veïns i veïnes de Poble-sec**.

Les activitats i itineraris sempre son avaluades en forma de petit formulari a la seva finalització. Una necessitat detectada i sempre comentada és en relació a l'accessibilitat a determinats espais de la muntanya més llunyans territorialment, com ara a la part del Castell. També un altre element que dificulta aquesta bona entesa entre veïnat del Poble-sec i la Muntanya és el seu ús no exclusiu, és a dir, el gran nombre d'activitats i esdeveniments que s'hi realitzen provoca talls o desviaments de carrers que moltes vegades no es poden preveure amb suficient temps d'antelació. Es comenta que s'intenta sempre estar en contacte i tenir una comunicació fluida amb els agents de mobilitat que hi intervenen per tal d'avisar a les persones participants de determinats itineraris d'alguna modificació en el recorregut.

En relació a **projectes que vinculin a la població del barri i creïn ponts intergeneracionals o interculturals**, s'explica el cas del Projecte Fer memòria. Aquest projecte neix durant la pandèmia i treballa amb dones grans del barri amb l'objectiu de treballar l'apoderament de les dones i compartir xarxes intergeneracionals. Existeixen diversos formats del projecte com ara l'enregistrament d'audio-relats i trobades físiques entre participants i públic interessat. I és precisament en els espais d'aquestes trobades quan es donen i generen noves oportunitats de relació entre col·lectius i entitats que treballen amb altres sectors de població, com ara la població infantil. També s'aprofita per comentar com a gran repte del barri, **que tots aquests projectes d'abast cultural i comunitaris, puguin repensar-se per incloure a persones que no participen normalment de les activitats del barri**. Cal tenir en compte el fet que hi ha moltes persones que queden excloses de l'activitat cultural del barri i de la ciutat, a vegades pel simple fet que existeix una barrera idiomàtica. Cal detectar agents clau d'aquests col·lectius per a treballar amb ells, com a agents d'enllaç amb les diverses comunitats.

En aquest punt es comenta la idea de treballar, davant la situació actual de pandèmia, per **afavorir projectes d'inclusió en les tecnologies digitals i trencar l'actual bretxa digital** que dificulta l'accés a molts dels serveis existents, sobretot entre els adults grans i amb perspectiva de gènere.

Es comenta que en general existeix una bona relació entre entitats petites del barri, sobretot entre aquelles que treballen la cultura de base i el voluntariat com a nexes (o la seva dificultat per subsistir) sigui quina sigui la seva mida o sector d'activitat, i afavoreix la creació de xarxes de relacions. En canvi aquesta bona relació o entesa no es considera tan fluida quan es fa necessari la intervenció de l'Administració, per diversos motius, però sobretot per que no té una lògica de funcionament flexible i poques vegades entén la dificultat que tenen aquests col·lectius i entitats per a programar o definir actuacions a mig-llarg termini.

En aquest sentit, des de les entitats petites que treballen la cultura de base es proposa una major presència i intervenció en les activitats, sobretot les promogudes des de Pla de Barris, i es demanda una **metodologia** més propera de cara a disseny dels projectes, com ara fer un Pla de Barris vinculat a la **participació**, assegurant la participació plural de les veus, tenir capacitat d'incidència real del que s'està fent, afavorir una contractació pública i transparent i per a aquelles intervencions que intervenen en l'urbanisme i que requereixen de grans obres no impliquin la destrucció d'elements propis del barri.

Es comenta també des d'aquestes entitats petites la sensació que a vegades es presenten algunes reptes alhora d'engegar projectes, com ara completar dossiers o excés de documentació, que dificulta la seva dinàmica de treball i la seva pròpia existència com a moviments no professionalitzats.

Es menciona que el discurs sobre drets culturals es relaciona habitualment amb l'accés al consum de cultura. No obstant això, els drets culturals s'han de desenvolupar en dues dimensions: 1) Codisseny de les actuacions, tenint en compte els diversos agents que hi poden tenir incidència 2)

Governança: capacitat de les persones per a decidir quina cultura volen rebre. Aquests elements són clau, sinó podem tornar a caure en dinàmiques que ja s'han donat, com poden ser activitats pensades només per a un sector determinat de la població.

En aquest sentit, el projecte transversal Caixa d'Eines és un programa de cultura i educació de Pla de Barris. La Caixa d'Eines és la introducció de pràctiques artístiques dins el currículum escolar, amb l'objectiu de reduir les desigualtats culturals, des de l'equitat tant en relació a la formació, la pràctica com en l'accés a la cultura; articulant l'educació formal, la no formal i la comunitat, en base a quatre pilars: la transversalitat, l'equitat, el co-disseny i la sostenibilitat. Des del 2017 compta amb la participació de 35 centres educatius, 23 de primària i 10 de secundària públics, i dos de concertats. Incidint sobre uns 4.000 alumnes, principalment d'entre 3 i 16 anys, més de 20 entitats culturals, 11 equipaments de proximitat i 8 centres culturals, que fins ara no tenien accés a la pràctica artística, ni dins ni fora dels centres educatius. S'han dut a terme 4 modalitats d'intervenció: Caixa d'Eines, Eix Singular, EducArtS i Sala d'actes dins del centre educatiu.

D'altra banda, en relació a la **diversitat d'origens de les persones del barri** es comenta que aquests col·lectius no es troben representats en els òrgans de participació o en les mateixes trobades del Pla de Barris. Es pregunten com poden **incloure i fer participar** les seves veus, sobretot les veus de les dones d'altres comunitats. Es comenta que aquesta població diversa sí que participa en diferents activitats i projectes concrets, però aquesta participació en activitats concretes després no es tradueix en saber canalitzar les seves inquietuds a través de **canals de participació estables**.

Es comenta també que s'han adreçat projectes cap a col·lectius específics de persones nouvingudes, sobretot a les escoles, i que han tingut molt bona acollida. D'aquí torna a aparèixer la idea de preguntar als agents o a les escoles que treballen amb aquests col·lectius de quina manera se'ls pot ajudar o fer participar en projectes o iniciatives.

La forma de fer projectes conjunts i demandar a les persones les seves experiències i necessitats es valora molt positivament. D'aquesta manera es proposa la idea de crear una **xarxa divulgativa de totes les entitats presents a Poble-sec**, estiguin adherides o no a les plataformes existents. També es necessari en temes comunicatius per fer divulgació no només de projectes, sinó també intercanviar dinàmiques, idees, conèixer-se, etc.

A mode de propostes atreure i intercanviar entre diferents col·lectius de persones del barri es proposa realitzar activitats lligades a la cuina, la dansa o la música per exemple, o activitats lligades en determinats espais públics del barri amb murals o espai d'expressió artística en llocs emblemàtics del Poble-sec.

També es reflexiona sobre el gran moviment associatiu i cultural del barri, que ha anat moltes vegades per davant de les administracions en el moment d'afrontar situacions de crisi o de grans canvis en el barri. Però també es comenta la **necessitat de no duplicar esforços i de tenir un major diàleg entre el teixit associatiu i moviments veïnals** doncs existeix la percepció que moltes de les iniciatives que es proposen ja s'estan realitzant, pel que s'haurien de generar dinàmiques de confiança i de treball en equip per guanyar en potencialitat al barri.

També es comenta que a part de la necessitat d'incloure la muntanya de Montjuïc i els centres culturals dels que disposa, també s'hauria de treballar, tot i que siguin entitats privades, amb la gran quantitat de teatres presents al barri, sobretot a l'Avinguda del Paral·lel. Aquestes dinàmiques segur generarien noves oportunitats i espais culturals per als veïns i veïnes de Poble-sec.

La **cultura popular** s'ha d'entendre **com un element impulsor de la cohesió social**. Es planteja reformular les festes del barri (per exemple, la Festa Major), les reunions al carrer, etc., per tal d'implicar al veïnat en la definició de les activitats, recollint la diversitat d'interessos i sensibilitats.

3. Tancament i agraïment

Es comunica el procés de retorn del procés. Es va agrair l'assistència a totes les persones participants.

4. Breu descripció del desenvolupament del debat; observacions (si escau, d'observacions rellevants de la sessió)

El debat es va desenvolupar a través de la plataforma Zoom. Donat a l'elevat nombre de participants es van realitzar dos grups de treball simultanis amb els mateixos continguts de treball. Al final de la sessió, en plenari, es van exposar les principals aportacions de cada grup. L'accés no va plantejar cap limitació per a cap de les persones assistents. La connexió va ser òptima per a totes les persones participants. La participació va ser activa i fluida per part de totes les persones participants.

5. Resum propostes

En aquest espai es recullen les propostes recollides en aquesta sessió tal i com seran incorporades al Decidim <https://www.decidim.barcelona/processes/Poblesec>

Eix*	Títol proposta	Descripció
2	Apropar el barri de Poble-sec a les institucions culturals de Montjuïc	Crear més vincles i xarxes d'intervenció culturals entre les entitats i centres educatius del barri amb les institucions culturals de la muntanya de Montjuïc, a mode de programacions, itineraris culturals, etc.
2	Identificar col·lectius diversos i incorporar-los en les activitats del barri	Realitzar activitats per tal d'incloure les persones novingudes al barri o que no participen de les activitats per tal de fomentar i millorar la participació al barri.
2	Promoure la coordinació del moviment associatiu	Crear eines de coordinació i gestió entre entitats petites del barri per facilitar processos de gestió i presentació de projectes d'àmbit cultural.
2	Impulsar projectes intergeneracionals	Promoure projectes que lliguin diverses generacions al barri per realitzar projectes d'intervenció en base a temàtiques socials.
2	Incloure noves veus d'origen divers als projectes	Treballar per incorporar noves veus de persones novingudes als projectes culturals i oferir als centres educatius o espais culturals formats per novinguts de quina manera se'ls pot ajudar.
2	Impulsar una xarxa divulgativa d'entitats i col·lectius	Promoure una xarxa amb totes les entitats i col·lectius, estiguin o no en òrgans de coordinació, per tal de promoure i conèixer totes les activitats que es realitzen al barri. Serviria també per intercanviar idees i dinàmiques entre entitats i col·lectius.
2	Activitats interculturals al carrer	Promoure activitats o espais de dansa, música, cuina o pintura mural, entre d'altres, en determinats espais emblemàtics del Poble-sec.

2	Impulsar un pla de comunicació	Promoure un pla de comunicació compartit o conjunt de cara a fer difusió i conèixer les entitats i les activitats presents al barri.
2	Projectes per reduir la bretxa digital	Es necessari iniciar o continuar projectes que cerquen apropar i capacitar la població gran en els serveis digitals, de cara a trencar la bretxa digital i assegurar l'accés en igualtat de condicions.
2	Promoure aliances amb espais culturals privats	Promoure projectes amb els teatres presents al barri per crear dinàmiques que segur generarien noves oportunitats i espais culturals per als veïns i veïnes de Poble-sec.
2	Festa Major participativa	Implicar la ciutadania en la planificació de les activitats de la Festa Major, atenent la seva diversitat i interessos i enfortint el sentiment de pertinença al carrer i al barri.
2	Potenciar el projecte col·leccions de còmics	Col·leccions de cromos amb imatges antigues del barri o amb imatges de llocs que despertin records als infants. Es tracta d'iniciatives cocreades amb els veïns i veïnes: gent gran, infants, etc.
2	Generar la creació d'una xarxa entre les iniciatives culturals i l'ESS	Establir espais o canals per a vincular les entitats i els projectes culturals amb les iniciatives d'ESS, pot generar dinàmiques interessants i millorar la viabilitat econòmica dels projectes.
2	Consolidar i diversificar els recursos de suport a les iniciatives	Impulsar des de l'administració estratègies de suport econòmic, d'assessorament i d'equipaments per a les entitats culturals del barri.
2	Vincular els centres escolars a l'activitat cultural i de lleure al barri	Comptar amb infants de perfils diversos amb la implicació dels centres. Crear espais d'interacció entre els infants dels diversos centres del barri i les seves famílies amb el barri i la seva activitat cultural.
2	Agenda cultural en diversos idiomes	La majoria d'informació relacionada amb l'oferta cultural és en català i castellà, caldria incorporar-hi altres idiomes d'ús comú al barri.
2	Crear una xarxa a partir d'agents clau	Identificar els agents clau de les diverses comunitats o col·lectius del barri, per tal d'establir una xarxa d'interlocutors amb qui fer traspàs d'informació i vincular a l'activitat cultural. Aquests agents clau han d'esdevenir un motor d'activació de la comunitat i de la seva vinculació amb el barri.
2	Agilitzar la tramitació administrativa	Reduir i simplificar la tramitació necessària per a realitzar activitats culturals o crear noves entitats en aquest àmbit.
2	Crear una taula comunitària d'educació	Formada per tots els agents vinculats directa o indirectament amb l'educació, tant la formal com la no formal, l'educació en el lleure, la cultura, etc.
2	Auditoria als equipaments culturals del Parc de Montjuïc	És necessari intensificar la vinculació dels equipaments culturals de la muntanya de Montjuïc amb el barri. És necessari definir quins són els seus usos i com es podrien optimitzar per acollir projectes

	comunitaris o iniciatives culturals i educatives diverses del Poble-sec.
--	--

Total de propostes realitzades:	20
2. Drets socials, equitat de gènere i acció comunitària.	20

6. Fotografia de la trobada:

Representants de les entitats participants en la sessió de debat